

NORGES BONDELAG

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Vår saksbehandler
Cesilie Aurbakken
Tlf. 22 05 45 52

Vår dato
2009-01-21
Deres dato

Vår referanse 2007/00060/009
Arkiv: 079
Deres referanse

Høring på Ot.prp.nr.23 (2008-2009) om lov om naturområder i Oslo og nærliggende kommuner (markaloven).

Generelt

- Norges Bondelag ser behovet for å ta vare på marka som et sentralt friluftsområde for store deler av befolkningen.
- Norges Bondelag har under høringsprosessen på Markaloven understreket en sterk bekymring for at loven med for rigide grenser vil føre til økt press på dyrka og dyrkbare arealer utenfor markagrensen. Et så sterkt vern av utmarka i områdene rundt Oslo som loven nå legger opp til, kombinert med stadig sterkere sentraliseringen av befolkningen og næringslivet, vil forsterke den negative utviklingen mht nedbygging av matjorda.
- Norges Bondelag mener at Miljøverndepartementet i denne saken ikke har overholdt utredningsinstruksen. De reelle miljømessige konsekvensene, spesielt med tanke på jordvernet, er ikke utredet slik Norges Bondelag ba om i forbindelse med høringen.
- Forslag til ny Markalov tillater skogsdrift etter Skogloven. På samme måte må loven tillate tiltak i landbruk slik det er definert etter plan- og bygningsloven, så lenge tiltaket ikke strider mot formålet i Markaloven. Landbruket representerer ingen trussel mot friluftslivet. Tvert imot bidrar denne næringen til et variert kulturlandskap med stier og veier tilgjengelig for allmennheten.
- Norges Bondelag mener at Regjeringen gjennom å legge den geografiske

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Telefaks:	E-postadresse	Internet:
PB 9354 Grønland 0135 Oslo	Schweigaards gt. 34c Oslo	22 05 45 00	22 17 36 68	bondelaget@bondelaget.no	www.bondelaget.no
Norges Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891		
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA	Bankkonto:	8101.05. 91392		

Vår dato
2009-01-21

Vår referanse
2007/00060/009

avgrensningen direkte inn i loven uten at en slik løsning har vært presentert for høringsinstansene, er svært kritikkverdig. I praksis har dette medført at høringsinteressene ikke har fått uttalt seg om grensene til Markaloven.

Kommentarer til den enkelte bestemmelse

Norges Bondelag har følgende forslag til endringer i bestemmelsene. Forslagene vil ikke slik Norges Bondelag ser det, svekke formålet med Markaloven.

§ 2 Geografisk avgrensning

”...Kongen kan ved forskrift treffe vedtak om justering av grensen etter første ledd og gjøre loven gjeldende for nærliggende områder som har, eller gjennom tilrettelegging eller skjøtsel kan få, tilsvarende verdi for friluftslivet”.

For å unngå ytterligere press på nedbygging av dyrka mark og gjøre loven forutsigbar i forhold til virkeområde, ber Norges Bondelag primært om at det i loven ikke åpnes for å utvide virkeområdet til nærliggende områder.

Sekundært foreslår Norges Bondelag at de i §2 annet ledd legges til følgende : ”..at før grensejusteringer og eventuelt tillegging av nye områder, skal hensynet til bevaring av dyrka mark vurderes.

§ 5 Forbud mot bygge- og anleggstiltak

”..Bygge- og anleggstiltak er forbudt i Marka. Med bygge- og anleggstiltak menes tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1-6, for eksempel oppføring, riving, endring, herunder fasadeendringer, endret bruk og andre tiltak knyttet til bygninger, konstruksjoner og anlegg, samt terrenginngrep og opprettelse og endring av eiendom.

Forbudet i første ledd omfatter ikke tiltak som nevnt i plan- og bygningsloven § 1-3 annet ledd eller som inngår i vedtak etter § 6-4 tredje ledd i samme lov”.

Norges Bondelag ber om at det i § 5 annet ledd legges til at forbudet ikke gjelder for tiltak i landbruket.

§ 9 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper.

”...Anlegging, rydding, merking og preparering av permanente stier og løyper krever samtykke fra grunneier eller fester.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan gi offentlige myndigheter og organisasjoner med allment friluftsliv som formål rett til å anlegge, rydde, merke og preparere stier

Vår dato
2009-01-21

Vår referanse
2007/00060/009

og løyper i Marka. Tillatelse kan gis for avgrensede områder eller for enkelte stier eller løyper.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan i det enkelte tilfelle vedta at inngrep etter annet og fjerde ledd kan foretas uten forutgående samtykke..”.

Det framgår av § 9 at tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper skal kreve grunneiers eller festers samtykke. Samtidig framgår det av bestemmelsen at fylkesmannen i Oslo og Akershus kan gi offentlige myndigheter og organisasjoner med allment friluftsliv som formål rett til å anlegge, rydde, merke og preparere stier og løyper i Marka uten forutgående samtykke. Norges Bondelag mener at bestemmelsen er svært uklar i forhold til hva som egentlig gjelder og hvordan loven i praksis skal forstås. Det må i loven ikke sås tvil om at fysisk tilrettelegging skal kreve grunneiers eller festers samtykke.

Norges Bondelag foreslår derfor at det i bestemmelsen legges til at:...Fylkesmannen i Oslo og Akershus kan i særlige tilfelle vedta at inngrep etter annet og fjerde ledd kan foretas uten forutgående samtykke.

§ 13 Rådet for markasaker (Markarådet)

”..Departementet kan oppnevne et råd for markasaker. Markarådet skal arbeide for å fremme formålet med loven og kan av eget tiltak ta opp saker til behandling i rådet. Markarådet kan blant annet gi uttalelse til:

- a. søknader om tillatelse i større saker og dispensasjon
- b. forslag til planer
- c. forslag om særskilt vern av friluftslivsområde i henhold til § 11 i denne lov.

...Departementet fastsetter nærmere bestemmelser om Markarådets sammensetning, antall medlemmer, oppgaver og arbeidsordning, sekretariatsordning, herunder hvilke oppgaver sekretariatet skal utføre mv.”.

Norges Bondelag ber om at det i merknadene til loven framgår at også nærings- og grunneierorganisasjonene skal være representert i Markarådet.

§ 15 Dispensasjon

”..Kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1-3 og § 10. Departementet kan gi dispensasjon fra bestemmelsene i § 4, § 5, § 7 første ledd nr. 1-4 og § 10. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

Av hensyn til presset på dyrka mark ber Norges Bondelag om at det legges til et nytt ledd i §2, ”..For å ivareta hensynet til dyrka mark utenfor lovens geografiske område, kan det i særlige tilfeller disponeres fra grensene etter §2”.

Vår dato
2009-01-21

Vår referanse
2007/00060/009

§ 16 Klage mv

"...Fylkesmannen i Oslo og Akershus er klageinstans for kommunens vedtak etter denne lov. Direktoratet for naturforvaltning er klageinstans for fylkesmannens vedtak. Fylkesmannen og fylkeskommunen kan av eget tiltak påklage kommunens dispensasjonsvedtak etter § 15 og andre vedtak som kommunen fatter i eller i medhold av denne lov.

Organisasjoner som har friluftsliv, idrett, naturvern eller kulturvern som formål kan påklage vedtak fattet av kommunen etter § 5, § 7 første ledd, § 9 og § 10. Ellers gjelder reglene om klage i forvaltningsloven tilsvarende.

Norges Bondelag vil påpeke at alle organisasjoner som har rettslig klageinteresse i saken kan påklage vedtak fattet av kommunen jfr. Forvaltningsloven §28. I praksis betyr det at alle organisasjoner som har denne tilknytning til saken kan påklage et vedtak. **Norges Bondelag mener derfor at §16 2 ledd kan og bør strykes.**

§11 Særskilt vern av friluftslivsområder

Etter § 11 vil det kunne innføres restriksjoner på privat grunn på tilsvarende måte som i dag på statens grunn etter dagens friluftsliv § 34. Det er ikke foreslått hverken nedre eller øvre grense for størrelsen av områder som kan vernes, og kriteriene for når vern er oppfylt ut fra friluftshensyn er høyst skjønnsmessige. Under departementets merknader s. 29 (jfr. s. 8) legges til grunn at områdene kan utgjøre ca 1 % av arealet på 1700 km², dvs 17 000 da, altså et betydelig areal på privat grunn. Forbud kan innebære "begrensninger i tilknytning til skogsdrift, anlegging av løyper til idrettsformål, visse typer landbruksdrift mv." jfr. motivene til fjerde ledd.

Økonomisk tap skal etter forslaget erstattes "i samsvar med alminnelige rettsgrunnsetninger", dvs. i praksis 0 i erstatning uansett omfanget av restriksjonene. Tilsvarende er situasjonen i dag for restriksjoner i landskapsvernområder og nasjonalparker og som er foreslått endret for å erstatte grunneiernes økonomiske tap, jfr. forslag til ny biomangfoldlov som nå behandles i Regjeringen.

Alternativt til vernevedtak skal vernet kunne gjennomføres etter en "frivillig vern-strategi", da basert på de samme mangelfulle erstatningsregler. I praksis vil det derfor etter Norges Bondelags vurdering ikke bli gjennomført vern etter frivillig-tanken, da det er grunneier som må bære alle omkostninger ved vernet.

Norges Bondelag krever derfor at § 11, 5. ledd erstattes med følgende:

Vår dato
2009-01-21

Vår referanse
2007/00060/009

”Økonomisk tap som følge av vedtak etter denne paragraf erstattes etter vederlagsloven av 6. april 1984. Saksomkostninger erstattes som i ekspropriasjonssaker etter skjønnsprosessloven av 1. juni 1917 nr.1 §§ 54, 54a og 54b.”

Harald Milli

Cesilie Aurbakken